

COLOQUI NOU DE UN LLAURADOR

que tenia sempre gran fam, en que se va con-
tant els Pasos que li han pasat, y el desafiú que
tingué en un Castellano, que tenia fama
de menchador.

DE VICENTO MENCHAPÁ.

Afora, afora, señores,
que la vida em vul llevar;
apartense, perque yo
ya no puc sufrir mes fam;

si no em detenen, em mate.
Mes qué fas? en mi es lo dañ.
Mes val viure sufrint penes,
y pasarho com pugàm;

perque he pensat una cosa,
quem pareix que be he pensat:
y es sembrar deu cafisades
de cols, lletugues y naps,
sis cafisades de faves,
y atre tant de arròs y blat,
pera que en asò yo puga
pasar michanament lo añ,
y en este entremich poder
previndrem pera un atre añ.
Pero yo no desconfie,
que Deu (cap resagranat!)
ya que tan grandisim ventre
damumt de mí mha posat,
em darà siquiera faves
pera omplirlo (cap salat!)
Mes deixant asò á un rincò:
anèm al mes important:
han de saber pues que yo
sò un home moltisim gran,
y esta es la causa, señores,
de tindre yo tanta fam;
y si á mi no em volen creure,
porten una post de pà,
y vorán, com en un credo
no en deixarè la mitat.
Pero yo ya considere,
que allà dins sos caps dirán:
à este home qui li puncha,
que tan ferm se está rascant?
Pues pera que asò no diguen,
no pasaré en asò abant;
pero els contarè un paset,
que me sosó en Albàl.
Y fon asò, que una nit
me estava molt asentat
en un banc preint la fresca,
y al temps que me anaba à alsar,
em digué un amic: Vicente,

diu que no li guañaràs
à menchar à un Castellano,
que hia en lo Poble de Albàl?
Y yo que de fam estava,
que no podia parlar,
com poguí, li responguí,
si que li guañe, Nadal.
Y ell entonces em diguè:
pues anèmsen cap allà.
Yo li vach pegar darrere,
y en un punt vach aplegar
à Albàl, perque corre molt
qui te ganes de menchar.
Vach buscar al Castellano,
y no el podia encontrar,
perque estant à una finestra,
aixi quem veu, sespasmà,
y caiguè cul per amunt,
y la boca per aball;
perque sols mirar la pancha
que yo portaba dabant,
li donà molt gran horror,
y al punt es va desmayar.
Y despues que à cap de rato
(com poguè) va retornar,
vinguè á buscarme ell-mateix,
y em digué tot tremolant:
yo no vull menchar en tu,
perque sè que em guañaràs.
Mes yo que de fam estava,
com he referit abans,
à pur de importunacions,
un poc li vach fer menchar;
pero yo que reparí,
que molt poquet va menchar
pera lo que menche yo,
li vach dir: dam à menchar,
y voràs lo que yo menche,
Y ell comensà à dur menchar:

pero yo tot lo que duya,
tot loy anaba acabant,
conque en aquella mençada,
señores, em vanch menchar
(sinse llevar ni, ni afechir)
trenta rollos, setse caps
de bou, y no de moltò,
que això mho menche chugant,
sis gallines, deu perdius,
y un canter de vi del añ,
que me ensenguí en una roña,
que em doná que fer bastant.
Què treballs que no pasí!
pues me va durar un añ
esta roña, en que gastí
tot lo pot del unguent blanc
que tenia el Boticari;
y també li vach gastar
(en lo temps que tinguí roña)
tres perols de aquells mes grans
del unguent que solent dir
de andarete, que es probat
pera asò del foc roñenc,
com vostès molt be ho sabrán,
si es acàs que han tingut roña.
Pero deixant à una part
lo que patí en esta roña,
que un añ me va atormentar,
els contarè en tres paraules
el pas que també em pasà
en lo Poble de Payporta:
este si que fon pas!
Y fon asò, que em lloguí
pera guañar un chornal,
y la faena que em daren,
era, que aun garroferal
anàra à plegar garrofes:
yo men aní cap allà,
y chustet en aquell dia

res no habia mas tegat.
Em posé à plegar garrofes,
y als temps que anaba plegant,
en la boca una garrofa
em solia yo posar,
Y la panxa que va veure
tanta garrofa dabant,
com aquell dia en dichò
estaba, men demanà:
y yo per accontentarla,
em vach posar à menchar
garrofes: y men menchí
dos taleques de delmar,
y despues en un ratet
vach carregar lo animal
que duya pera portarles,
y men aní pas á pas
à casa; y així que em veren
en un ventre tan unflat,
em diguerent, què tenia:
y yo els vach contar lo pas.
Varen buscar la eixeringa,
y al Dotor varen cridar;
y el Dotor així quem veu,
em digué: que qué has menchat?
Yo li vach dir, que garrofes.
Y ell me torná à preguntar,
que cuàntes, poc mes ò meñs,
men auria yo menchat?
Yo li torní de resposta:
dos talegues de delmar.
Y ell tot admirat digue:
sis servicis li han de dar.
Em donen los sis servicis,
y un poc em feren soltar
aquell pantáno que yo
no podía destapar.
Busquen un atre Dotor,
y me encomensà à ordenar

servicis y mes servicis,
y porgues, que va acabar
cuants porgans en la botiga
del Boticari encontrà.
Ell en fi me deixà net,
pero també en una fam,
que per lleu si un bon tinguera,
mel havia de menchar
tot, siase deixar un hos,
perque estic molt acabat,
desde que tant de servici
en Payporta em varen dar.
Y font tant lo que caguí,
que à Payporta vach deixar
de modo, que un pam de terra
no quedà siase embrutar;
y mesclats en la inmundicia
se oïen uns trons tan grans,
que en Valensia ya es pensaben,
que venia el gran Sultán,
y al instant donaren orde,
que tancaren los portalts,
pero veent que no era
lo que elis se habient pensat,
obrint los portals y ixen
com si anaren à un porrat,
y peguet cap à Payporta,
à la que apleguen allà,
veren que totes les cases,
carrers, plases y corral,
estaben tan plens de merda,

(parlant clar y en bon romans)
que si entren en Payporta,
hasta el coll se han de estacar;
y vehent asó detetminen
cap à Valensia tornar,
perque mols de veure allò,
comensaren à llansar.

Y deixant estos fracasos,
mon linache vull contar:
han de saber pues que yo
sò Vicente Menchapà,
tan noble, que mercixquí
ser Ministre en Albalàt.

Mon Aguelo fon mol brut,
pues sempre el moc vert al nas
portaba, que donaba asco
sols, oïro nomenar.

Mon pare y ma mare foren
sempre molt afortunats,
pues anant per lo carrer,
ma mare es trobà un real,
del que va comprar dos burros:
vostès això ya ho sabrà,
perque son mes vells que yo,
y sagueren de encontrar
en la compra de eixos burros,
y aixi no pasatè abant,
perque en cosa que la saben
ya no em vull calfar lo cap;
y aixi perdonen, señores,
perque men vach à menchar.

FIN.

En Llisensia. Valensia: Imprenta de Laborda, carrer de la Bolseria,
núm. 18.

